

**Миколаївський державний
гуманітарний університет
ім. Петра Могили
комплексу “Кієво-Могилянська академія”**

Методичні вказівки

**до виконання кваліфікаційних (випускних) робіт з
англійської філології для студентів спеціальності
6.030500, 7.030502 – Мова та література**

Миколаїв
Видавництво МДГУ ім. П. Могили
2002

ББК 74.58
М 54
УДК 378.2:811.111

Схвалено на засіданні ради факультету іноземної філології (Протокол № 3 від 04.01.2002 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Миколаївської філії Національного університету “Києво-Могилянська академія” (Протокол № 8 (58) від 14.02.2002 р.)

Рецензент:

Філіппова Н.М., канд. філол. наук, професор
УДМТУ

Укладачі:

Запорожець Г.В., канд. пед. наук, доцент;
Лебединцева Н.М., викладач

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційних (випускних) робіт з англійської філології для студентів спеціальності 6.030500, 7.030502 – Мова та література / Укл. Г.В. Запорожець, Н.М. Лебединцева. – Миколаїв: МДГУ ім. П. Могили, 2002. – 32 с.

М 54

ББК 74.58

Методичні вказівки підготовлені для студентів старших курсів, що виконують випускні кваліфікаційні роботи. Головна мета випускних робіт – навчити студентів самостійно і критично аналізувати теоретичну літературу, вибирати з великої кількості матеріалу те, що безпосередньо відноситься до теми роботи, практично використовувати набуті знання для пояснювання мовних та літературних явищ.

Кваліфікаційні випускні (дипломні) роботи пишуться з таких філологічних дисциплін навчального плану: історія мови, теоретична граматики, фонетика, лексикологія, стилістика, теорія і практика перекладу, лінгвокраїнознавство, література країн, мова яких вивчається.

Матеріали узгоджено з діючими нормативними документами ВАК

© МДГУ ім. П. Могили, 2002

I

Загальні вимоги

1. Кваліфікаційна робота з англійської філології – підсумкова форма контролю студента за освітньо-професійною та освітньо-науковою програмою спеціалізації “Філологія. Англійська мова та література”. Після успішного захисту її перед Державною комісією студенту присвоюється звання бакалавра, спеціаліста, магістра іноземної філології. Зміст роботи та форма її захисту демонструє рівень підготовленості випускника до професійної діяльності.

2. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- вільне оперування історико-літературним фактажем;
- використання теоретичних моделей дослідження тексту;
- здатність до самостійного аналізування художніх творів;
- концептуальність роботи;
- наукову новизну;
- глибоке осмислення поставлених проблем;
- грамотне мовно-стилістичне оформлення;
- дотримання основних вимог державних стандартів.

3. Кваліфікаційна робота на бакалавраті – це дослідження проблемного питання з елементами наукового пошуку. Випускна робота бакалавра виконується під керівництвом профілюючої кафедри та являє собою дослідження певної філологічної проблеми з відповідним опрацюванням наукової літератури та емпіричним

аналізом. Робота виконується державною або іноземною мовами. В кінці роботи подається резюме обсягом до 2 сторінок (іноземною мовою, якщо роботу виконано українською мовою, або українською мовою, якщо її виконано іноземною).

4. Дипломна робота спеціаліста присвячується одній з актуальних проблем мовознавства або літературознавства згідно з тематикою наукових досліджень кафедри. Робота виконується державною або іноземною мовою.

5. Магістерська кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження філологічної проблеми, підготовлене для отримання академічного чи наукового ступеня. Робота повинна включати значний елемент новизни та свідчити про вміння випускника орієнтуватися в актуальній науковій проблематиці. Коректно застосовувати відповідні методи її дослідження та самостійно робити теоретичні висновки. Робота повинна вміщувати теоретичну й експериментальну (практичну) частину. Робота пишеться українською мовою.

II

Зміст, структура і обсяг кваліфікаційної роботи

1. Зміст кваліфікаційної роботи – це ґрунтовне розкриття зазначеної проблеми, яка повинна бути висвітлена на основі наукового вивчення історико-літературного фактажу та теоретичного узагальнення з відображенням власної позиції автора кваліфікаційного дослідження щодо поставлених питань.

2. Кваліфікаційна робота складається з:

- вступу;
- основної частини, яка поділяється на декілька розділів;
- висновків;
- списку використаної літератури;
- додатків (таблиць, схем, показчиків).

Вступ і висновки у сумі не повинні перевищувати 20 відсотків загального обсягу роботи.

2.1. У вступі (приблизний обсяг 4-6 сторінок машинопису):

- обґрунтовується актуальність теми, її наукове та практичне значення;
- з'ясовується історія питання – робиться короткий огляд критичної літератури з обраної теми;
- визначається мета і завдання дослідження;

- аргументується вибір того чи іншого дослідження;
- окреслюється його географічні, хронологічні та інші рамки;
- зазначаються методи і способи вирішення поставлених завдань (аналіз архівних матеріалів, наукових видань, спостережень тощо);
- вказується його методологічна основа;
- формулюються положення, що виносяться на захист.

2.2. Тема кваліфікаційної роботи розкривається в розділах основної частини. Розподіл матеріалу за розділами має бути відносно рівномірним. Кожен розділ повинен присвячуватися певній проблемі з її дослідженням і закінчуватися коротким узагальненням і висновками.

2.3. У заключній частині роботи (приблизний обсяг 4-6 сторінок машинопису) необхідно зробити підсумки проведених спостережень, досліджень, теоретичних узагальнень.

2.4. Завершується кваліфікаційна робота списком використаної літератури, який формується в алфавітному порядку. Спочатку подаються твори, друковані кирилицею, потім – латинкою. Неопубліковані джерела подаються окремою підгрупою. Кожна позиція списку літератури містить прізвище та ініціали автора (назва статті, книги), місто видання, видавництво, рік видання, загальна кількість сторінок (статті – з якої до якої сторінки).

2.5. Після бібліографії, якщо це потрібно за логікою роботи, робляться додатки у формі схем, таблиць, покажчиків (алфавітних, іменних, тематичних тощо).

2.6. Приблизний обсяг кваліфікаційної роботи на бакалавраті – 30-35, спеціаліста – 45-50, у магістеріумі – до 80 сторінок машинопису.

III

Основні етапи кваліфікаційної роботи

1. Кваліфікаційне дослідження здійснюється у кілька етапів:

- вибір теми і погодження її з науковим керівником (якщо тема не входить до переліку запропонованих кафедрою);
- складання і виконання календарного графіка роботи над темою;
- збирання бібліографічного матеріалу;
- опрацювання науково-критичної літератури і художніх текстів;
- написання роботи;
- ознайомлення наукового керівника з текстом роботи і врахування його зауважень студентом;
- остаточне оформлення кваліфікаційної роботи й подання її на відгук наукового керівника та рецензента;
- захист кваліфікаційної роботи перед Державною комісією.

1.1 Студент має право обрати тему кваліфікаційної роботи з переліку орієнтовних тем, запропонованих кафедрою, або запропонувати власну тему, що відповідає його науковим зацікавленням, узгодивши це з науковим керівником.

1.2 Темі кваліфікаційних робіт обираються на бакалавраті у VII триместрі, спеціаліст – на XII, а на магістеріумі – на початку I триместру.

1.3. Тему кваліфікаційної роботи закріплює за студентом кафедра, яка забезпечує наукове керівництво на підставі його особистої заяви.

Офіційно теми затверджуються за поданням кафедри наказом ректора. У разі необхідності тема й план кваліфікаційної роботи можуть змінюватися рішенням кафедри.

2. Для завершення кваліфікаційної роботи студент звільняється від аудиторних занять у XII триместрі на бакалавраті та в VI триместрі – у магістеріумі.

IV

Наукове керівництво

1. Для керівництва кваліфікаційною роботою студента профільна (випускова) кафедра виділяє наукового керівника з числа професорів, доцентів (старших викладачів) Університету та інших навчальних закладів. Рішення про закріплення наукового керівника за конкретним студентом кафедра ухвалює протягом сьомого триместру в бакалавраті та першого триместру в магістеріумі.

2. Робота наукового керівника входить до педагогічного навантаження, обсяг якого визначається середніми нормами часу на окремі види навчальної роботи, що затверджується Вченою радою.

3. Науковий керівник допомагає студентові:

- визначитися щодо теми кваліфікаційної роботи;
- окреслити бібліографічний корпус;
- скласти план роботи і графік виконання кваліфікаційної роботи;
- виконати й оформити роботу у відповідності до вимог освітньо-професійного (бакалаврат) та освітньо-наукового (магістеріум) рівня.

4. Науковий керівник має право:

- здійснювати контроль за своєчасним виконанням студентом графіка підготовки і написання кваліфікаційної роботи, за передачею її на рецензію та в Державну комісію для захисту;
- у разі потреби просити про надання студентові консультації інших фахівців кафедри;

- порушувати перед деканом і ректором питання про відрядження студента до інших міст України для роботи в архівах, бібліотеках НДІ, якщо необхідно за логікою підготовки кваліфікаційної роботи;
- відмовитись від керівництва кваліфікаційною роботою студента, який без поважних причин порушує графік написання випускної роботи; демонструє несумлінне ставлення до поставлених завдань; наполягає на ідеях, що ідуть у розріз із науковими переконаннями керівника.

5. Науковий керівник подає відгук на кваліфікаційну роботу студента з рекомендацією її до захисту на засіданні Державної комісії не пізніше як за два тижні до підсумкової сесії.

Він може знайомитись із рецензією на кваліфікаційну роботу студента до її захисту, бути присутнім на засіданні Державної комісії.

Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним і Державна комісія дає згоду на повторний захист цієї роботи в доопрацьованому вигляді на черговій підсумковій сесії, науковий керівник продовжує надавати студенту необхідну допомогу.

6. Студент має право:

- обирати собі наукового керівника із викладацького складу профільної кафедри або, у разі потреби, фахівця з іншого навчального закладу наукової чи культурно-мистецької установи;
- порушувати питання про заміну наукового керівника, якщо на це є поважні причини.

7. Студент зобов'язаний:

- чітко виконувати графік підготовки кваліфікаційної роботи;
- оформити її у відповідності до вимог університетських стандартів;
- своєчасно передати її до захисту перед Державною комісією;
- аргументовано, етично відреагувати на зауваження наукового керівника, рецензента, відповісти на запитання членів Державної комісії та присутніх на відкритому захисті кваліфікаційної роботи.

V

Оформлення кваліфікаційної роботи

- Кваліфікаційна робота відкривається титульним листом, де зазначається офіційна назва університету (МДГУ ім. Петра Могили), факультету і кафедри, тема, прізвище автора і наукового керівника; його вчений ступінь і звання, місто, в якому знаходиться навчальний заклад, календарний рік захисту.
- На наступній сторінці подається зміст роботи.
- Кожна частина починається з нової сторінки. Якщо обсяг додатків досить великий, вони можуть бути оформлені окремою папкою з назвою "Додаток до кваліфікаційної роботи на тему "___" студента _____ року навчання факультету ___ (прізвище, ініціали).
- Текст друкується через 1,5 інтервала на одній сторінці стандартного аркуша.
- Розмір шрифту 14 мм.
- На аркуші робляться поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.
- Абзацні відступи – 5 знаків.
- Заголовки відділяються зверху і знизу 3-ма інтервалами.
- На сторінці суцільного тексту – 28-29 друкованих рядків, а в рядку – до 60 знаків проміжками між словами включно.
- Всі сторінки нумеруються. Загальна нумерація починається з титульної сторінки, порядковий номер на ньому не ставиться; на всіх наступних він розташовується посередині верхнього поля.

- Виноски повинні бути посторінкові у відповідності до стандартів оформлення наукових праць (додатки), на кожній окремій сторінці вони починаються з цифри 1.
- Кожна нова виноска починається з абзацу.
- Внизу сторінки виноска відокремлюється від тексту.
- Ініціали авторів розміщуються після їх прізвищ.
- Назви книг, брошур, журналів, статей у виносках наводяться без лапок.
- Спочатку подаються твори, друковані кирилицею, потім – латинкою.
- Внизу сторінки виноска відокремлюється від тексту рисою і друкується через 1,5 інтервала.

Обов'язкова умова високої якості роботи – грамотність, логічність викладу, стилістична та синтаксична правильність конструкцій.

Після повного завершення кваліфікаційної роботи кожен її примірник підписується студентом, переплітається і передається науковому керівнику на відгук.

VI

Підготовка студента до захисту

Отримавши позитивний відгук наукового керівника, студент подає свою роботу на кафедру у двох примірниках не пізніше як за два тижні до захисту у відповідності до затвердженого ректором графіка засідань Державної комісії.

Один примірник кваліфікаційної роботи передається на рецензію викладачеві інших кафедр Університету або інших вузів, спеціалістові наукової установи.

Письмова рецензія подається на кафедру не пізніше ніж за 5 днів до захисту.

Рецензія передається разом із відгуком наукового керівника. Після ознайомлення з нею автора дипломного дослідження вона передається до Державної комісії.

Виступ на відкритому засіданні Державної комісії має бути стислим, інформативним, структурованим, з чітко висвітленою проблемою, з обґрунтуванням її актуальності, зазначенням мети дослідження та методологічної основи, повідомленням про структуру роботи та авторські узагальнення, висновки, результати аналізу тощо.

VII

Захист кваліфікаційної роботи

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану, отримали визначений мінімум залікових балів з обраного напрямку підготовки на бакалавраті або програм магістеріуму і позитивний відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу.

Прийом захисту кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні спеціально створеної ректором МДГУ ім. Петра Могили Державної комісії. Склад і графік її засідань оголошується за місяць до початку її роботи.

Державна комісія заслуховує автора кваліфікаційної роботи і рецензії на неї.

Для виступу студентів надається 10-15 хвилин, що відповідає 5-6 сторінкам машинописного тексту. Студент зобов'язаний також по суті відповісти на запитання, які виникли в ході захисту у членів Державної комісії та присутніх, дати аргументовані роз'яснення щодо критичних зауважень рецензії.

Рішення про оцінку дипломної роботи за 4-бальною і рейтинговою системами ухвалюються на закритому засіданні Державної комісії.

Студентові, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється ступінь бакалавра, спеціаліста чи магістра, вручається диплом, додаток до нього і нагрудний знак.

Тема й оцінка кваліфікаційної роботи заноситься в додаток до

диплома випускника та особисту картку студента.

Перший примірник кваліфікаційної роботи передається в наукову бібліотеку МДГУ ім. Петра Могили. Відгук і рецензія на неї зберігаються на кафедрі, яка здійснювала наукове керівництво.

Навчальні кабінети і лабораторії ведуть картотеки анотацій кваліфікаційних робіт своїх випускників.

На пропозицію Державної комісії кращі кваліфікаційні роботи відзначаються.

Студент, який на захисті кваліфікаційної роботи отримує незадовільну оцінку, відрховується з МДГУ ім. Петра Могили. Йому видається довідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він за клопотанням кафедри може бути допущений ректором протягом трьох років після закінчення навчання.

У випадку, коли студент не захистив кваліфікаційної роботи з поважної причини, ректор МДГУ ім. Петра Могили може подовжити термін його навчання до наступної підсумкової сесії, але не більше як на один рік.

Додатки

Додаток 1

**Орієнтовний графік виконання кваліфікаційної
роботи на факультеті іноземної філології**

№	Види роботи	Термін
1	Вибір теми та обговорення теми з науковим керівником	I, VII, XI триместри
2	Складання графіка роботи над темою і узгодження його з науковим керівником	Листопад-грудень
3	Вивчення джерел, літератури, періодичних видань, збір та узагальнення фактів, даних	Січень – березень
4	Подання на кафедру заявки щодо теми та керівника	Квітень
5	Розгляд попереднього формулювання теми, призначення керівника	Травень
6	Подання обґрунтування теми на кафедру, остаточне затвердження формулювання теми	Вересень
7	Формулювання концепції, написання вступу і теоретичного розподілу роботи	Листопад-грудень
8	Затвердження рукопису роботи і ознайомлення наукового керівника з її першим варіантом	До 1 квітня
9	Повне завершення роботи і передача її науковому керівнику на відгук	До 1 травня
10	Подання роботи на рецензію	Не пізніше 15 травня
11	Передзахист	До червня
12	Захист	Червень

Додаток 2**Зразок титульної сторінки**

Миколаївський державний гуманітарний університет
ім. Петра Могили
комплексу “Києво-Могилянська академія”

Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

ТЕМА

*Кваліфікаційна робота
на здобуття академічного звання
бакалавра філології*

Іванової Олени Дмитрівни

Науковий керівник –
доцент, кандидат
філологічних наук
О. Пронкевич

Зразок титульної сторінки англійською мовою

Petro Mohyla State Humanities
University at Mykolaiv
Kyiv Mohyla Academy Consortium
Foreign Languages Department
Chair of English Philology

Theme

Graduation Paper

Ivanova Olena Dmytrivna

Supervisor
Associate Professor,
Ph.D. in Philology
O. Pronkevich

Додаток 3**Зразок плану роботи****ЗМІСТ**

Вступ 2	
Розділ I.....	7
§ 1	7
§ 2	14
Розділ II	
§ 1	20
§ 2	21
§ 3	25
Розділ III	28
Висновки (і рекомендації).....	33
Список використаної літератури.....	36
Додаток(ки)	40

Додаток 4

**Зразки найбільш поширених посилань
на джерела та літературу**

У відповідності до вимог ДЕСТ 7.1-86.

1. Посилання на книгу***а) за прізвищем автора***

Волкова З.Н. Епос Франції: Історія та мова французьких епічних видань. – М., 1984. – С. 216.

Peters, Sharon. On a Roll: A Conversation and Listening Text. Englewood Cliffs: Prentic Hall Regents, 1991. – P. 140.

б) за назвою

Історія русів / Пер. І. Драча. – К.: Рад. письменник, 1991. – С. 318.

Contemporary American Poetry / Ed. by A. Poulin. – 4th ed. – Boston: Houghton Mifflin Company, 1985. – P. 720.

2. Посилання на багатотомні видання

Словник української мови: У 4 т. – К.: Вид-во АН УРСР, 1989. – Т. 1. – С. 52.

Рильський М.Т. Зібрання творів у 20 т. – Т. 15. Мистецтвознавчі статті. – К.: Наукова думка, 1986. – С. 520.

Andrea, Alfred J., Overfield, James H. The Human Record: Sources of Global History: In 2 v. – V. 1. To 1700. – N.Y.: Norton & Company, 1990. – P. 445.

3. Посилання на статті***а) з книг, збірників документів, хрестоматій***

Асмус В.С. Платон – філософ-художник античного мира // Платон. Избранные диалоги. – М.: Худож. литература, 1965. – С. 5-43.

Frye N. Varieties of Literary Utopias // Utopia and Utopian Thought. – Boston, 1966. – P. 25-49.

б) із журналів

Харітон. Повесть про Хорея і Каппюрою // Всесвіт. – 1980. – № 4. – С. 194.

Ми – частка космосу. (Розмова з Реєм Бредбері Олега Микитенка) // Всесвіт. – 1990. – № 8. – С. 153-159.

Owen R. Declaration of Mental Independence // American Atheist. – 1991. – Vol. 33, № 6. – P. 18.

в) із газет

Партійна мозаїка в Польщі // Українська думка. – 1994. – 19 травня. – С. 4.

Kyiv-Mohyla Academy Officials to Visit United States, Canada // The Ukrainian Weekly. – 1994. – November 6. – P. 5.

з) із зібрання творів

Хвильовий Микола. Україна чи Малоросія? // Хвильовий М. Твори у двох томах. – К.: Дніпро, 1991. – Т. 2. – С. 576.

4. Посилання на розділ книги

Антоненко-Давидович Б.Д. Літера, за якою тужать // Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Вид. дім “KM Academia”, 1994. – С. 212.

Фромм Э. Символы в мифе, сказке, обычае и романе: миф об Эдипе // Э. Фромм. Душа человека. – М.: Республика, 1992. – С. 267-283.

5. Посилання на автореферати дисертацій

Білоус А.О. Політичні об'єднання України: стан, тенденції і перспективи розвитку: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук / НАН України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 1993. – С. 5.

6. Посилання на архівне (неопубліковане) джерело

Центральний державний історичний архів України. – Ф. 125. – Оп. 2. – Спр. 25. – Арк. 7-8 (або 7 зв.).

Примітки:

1. У разі повторного посилання назва архіву скорочується до абрєвіатури з початкових літер його офіційного найменування (тут ЦДІА).
2. Назва документа у посиланні, як правило, не вказується.
3. Скорочення означають: Ф. – фонд, Оп. – опис, Спр. – справа, Арк. – аркуш, Зв. – зворот аркуша.
4. Посилання на наукові праці можуть робитись у тексті в

квадратних дужках. Наприклад: [5, 25], де перша цифра означає номер праці в списку джерел, а друга – її сторінку. Можливий і такий варіант: (Волкова, 1954, 25), де перша позиція вказує прізвище автора, друга – рік видання праці, а третя – сторінку.

5. Посилання на матеріали поточного діловодства робляться в такий спосіб:

Матеріали поточного діловодства Старокиївської районної Ради народних депутатів м. Києва. Протокол I сесії 21 скликання 4 листопада 1994 р.

Додаток 5

ВИМОГИ ДО КАТЕГОРІАЛЬНОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО АПАРАТУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

До базового категоріального термінологічного апарату наукового дослідження належать переважно такі стереотипні наукові формули, як наукова проблема, актуальність дослідження, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета дослідження, методичні і практичні завдання, гіпотеза дослідження, матеріал дослідження, наукова новизна, теоретичне та практичне значення дослідження, методика дослідження, апробація роботи, резюме.

Наукова проблема – це внутрішньоструктурований комплекс взаємозв'язаних питань, зорієнтованих на визначення й інтерпретацію параметрів серії певних явищ матеріального чи духовного світу, їх наукову парадигматичну кодифікацію у системі чітко окреслених поняттєвих координат.

Проблема дослідження завжди пов'язана з вивченням специфіки внутрішньої організації об'єкта і предмета дослідження, з виявленням їх системних кореспонденцій, аспектуальною розробкою їх доміантних і маргінальних ознак у контексті динамічної і статичної парадигми світу.

У конкретній дослідницькій роботі наукова проблема практично обмежується комплексом теоретичних питань, пов'язаних передусім з метою дослідження, власне основна мета дослідження полягає у розв'язанні певної наукової проблеми.

Актуальність дослідження конкретної наукової проблеми зумовлюється соціальним замовленням (що відображено у відповідних державних документах), практичними завданнями певної галузі науки, необхідністю розширення парадигми сучасних уявлень про певні процеси чи явища, недостатнім рівнем розробки окремих аспектів наукової проблеми.

Тема дослідження конкретизує напрямок дослідницької роботи у вивченні процесів чи явищ, обраних для дослідження певного аспекту проблеми.

Орієнтовна тематика всіх видів наукових робіт (від реферату до магістерської роботи) розробляється і затверджується профільюючими кафедрами.

Назва теми роботи повинна бути конкретною, узгоджуватися з об'єктом і предметом дослідження.

Об'єкт дослідження – це внутрішньоструктурована певна сукупність споріднених елементів як частини матеріального чи духовного світу, яка є предметом теоретичних чи практичних дослідницьких студій. Об'єкт дослідження становить цілісний комплекс елементів об'єктивної реальності чи знань про неї, на який спрямовано вектор конкретного евристичного процесу.

Предмет дослідження – це окремі сторони, властивості й відношення об'єкта, той аспект проблеми, що розглядається відповідно до певної мети як у теоретичному, так і в експериментальному планах.

В об'єкті дослідження визначається загальна сфера наукового пошуку, у предметі дослідження чітко позначається явище, етап чи процес, які мають розглядатися у бакалаврській, дипломній чи магістерській роботі. Визначення предмета дослідження слід розуміти як виокремлення параметрів певного “ракурсу” наукового пошуку, у визначенні основних компонентів характеристики об'єкта дослідження.

Мета дослідження є визначенням авторської евристичної стратегії в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження.

Мета дослідження може бути пов'язана:

- з обґрунтуванням нової системи евристичних засобів, спрямованих на розв'язання певного наукового завдання;
- з обґрунтуванням можливості виявлення нових ознак як загального, так і часткового плану у внутрішній організації серії конкретних фактів, що аналізуються;
- із розробкою комплексу певних передумов, необхідних для розв'язання наукових завдань.

Завдання дослідження, конкретизуючи загальну його мету, чітко позначають етапи наукового пошуку у досягненні цієї мети. Передусім формулюються завдання, пов'язані з виявленням найсуттєвіших ознак

і внутрішньої структури об'єкта дослідження.

Виділяються також завдання, зорієнтовані, зокрема, на:

- вирішення певних теоретичних питань, загальної програми, дослідження (виявлення сутності окремих понять, явищ, процесів; визначення параметрів і рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів інтерпретації тощо);
- характеристику нових евристичних аспектів сучасних рішень даної наукової проблеми;
- обґрунтування, виявлення системи конкретних засобів, необхідних для розв'язання наукової проблеми й організації експериментальної верифікації їх за критеріями оптимальності;
- розробку рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Весь комплекс завдань – це алгоритм конкретної програми дослідження, зумовлений логікою етапів даного наукового пошуку.

Гіпотеза – обґрунтоване припущення про можливі способи розв'язання певної наукової проблеми.

Гіпотези поділяються на теоретичні (пояснювальні), емпіричні (описові) й теоретико-емпіричні (пояснювально-описові). Пояснювальні гіпотези характеризують можливі наслідки, зумовлені певними причинами, а також визначають вплив факторів на бажаний науковий результат. В описових гіпотезах з'ясовуються причини й можливі результати даної дослідницької роботи без пояснень закономірностей цих причинно-наслідкових зв'язків. В описово-пояснювальних гіпотезах синтезується логіка ідей гіпотез першого і другого типів.

Гіпотеза будь-якого дослідження формулюється так, щоб її можна було експериментально перевірити.

Характеристика **новизни** наукового дослідження спрямована на:

- а) розкриття **теоретичної новизни** (вироблення концепції, методики, класифікації, закономірностей) і **практичної новизни** (розробка методичних рекомендацій, дидактичних пропозицій, нових форм організації роботи);
- б) визначення рівня новизни отриманих теоретичних й

практичних результатів, їх місця серед відомих наукових фактів (конкретизація, доповнення, трансформації);

в) оцінка нових результатів у розгорнутому, аргументованому і чіткому викладі.

Теоретичне значення дослідження полягає у вирішенні питань, пов'язаних з інтегральною характеристикою його внеску у розвиток ідейної і методологічної парадигми даної науки, комплексним показником його перспективності, доказовості, концептуальності.

Практичне значення характеризує реальне використання можливості впровадження в практику результатів даного дослідження.

Методика дослідження – це комплекс конкретних методів, зорієнтованих на стратегію отримання нового наукового знання, її окремих етапів і на визначення параметрів методичного забезпечення виконання програми дослідження, його теоретичних і практичних завдань.

Резюме – стисла загальна характеристика наукової чи кваліфікаційної роботи.

Призначення резюме – оперативне ознайомлення з методикою дослідження, фактичними результатами, основними висновками наукової роботи.

Структура резюме:

- характеристика категоріального апарату проведеного наукового дослідження (актуальність теми, мета, об'єкт, предмет, завдання, методика дослідження тощо);
- загальна характеристика роботи (структура роботи, наявність вступу, певної кількості розділів, додатків; повний обсяг роботи, кількість малюнків, схем, таблиць, обсяг списку використаних наукових джерел, зокрема, іноземними мовами тощо);
- характеристика основного змісту роботи (стисло викладається зміст наукової роботи по розділах);
- характеристика висновків (подається – у кореспонденції з основними завданнями дослідження – стисла інформація щодо теоретичних і практичних результатів виконаної наукової роботи).

У резюме переважно використовуються прості синтаксичні конструкції, характерні стилю ділових документів, подається стандартизована термінологія.

Завершується резюме комплексом ключових слів і сталих термінологічних словосполучень, представлених у тексті резюме, які з позицій інформаційного пошуку мають той обсяг смислового навантаження, який чітко кореспондується з основним змістом даної наукової роботи. Загальна кількість ключових слів – від 3 до 10.

Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються в рядок, через кому.

Повнота і глибина розробки наукового апарату дослідження залежить від типу наукової роботи. Всі названі компоненти повинні бути представлені у бакалаврській, дипломній та особливо магістерській роботах.

Додаток 6

**Зразок оформлення
відгуку (рецензії) на
кваліфікаційну
роботу**

ВІДГУК
на кваліфікаційну
роботу студента
бакалаврату
(магістеріуму) МДГУ
ім. Петра Могили

Додаток 7**Анотація**
кваліфікаційної роботи

Тема: _____

Автор: _____

Науковий керівник: _____

Захищена: “___” _____ 200_ р.

Короткий зміст роботи

ЗМІСТ

I. Загальні вимоги	3
II. Зміст, структура і обсяг кваліфікаційної роботи.....	5
III. Основні етапи підготовки кваліфікаційної роботи	7
IV. Наукове керівництво.....	9
V. Оформлення кваліфікаційної роботи	11
VI. Підготовка студента до захисту.....	13
VII. Захист кваліфікаційної роботи.....	14
Додатки	16

Запорожець Галина Вікторівна
кандидат педагогічних наук,
доцент

Лебединцева Наталя Михайлівна
викладач

Методичні вказівки

до виконання кваліфікаційних (випускних) робіт з
англійської філології для студентів спеціальності
6.030500,7.030502 – Мова та література

Редактор, коректор *О.Шатун, О.Шемчук*. Молодший редактор,
комп'ютерний набір *І.Терентієва*. Технічний редактор, комп'ютерна
верстка *В.Кобзар, О.Юсупов*. Друк, фальцювально-палітурні роботи
Д.Ряхін, С.Волинець.

Здано до набору 25.06.02. Підписано до друку 08.10.02. Папір
офсетний. Формат 60x84¹/₁₆. Гарнітура “Таймс”. Обл.-вид. арк. 0,7.
Умовн. друк. арк. 2,0. Наклад 100 прим. Зам. № 145-к

Видавництво МДГУ ім. Петра Могили.
54003, м.Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
E-mail: wildcat@kma.mk.ua